

Sygn. akt III CK 655/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Tadeusz Domińczyk

SSN Zbigniew Strus (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. M.

przeciwko Miastu i Gminie Uzdrowskiej M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 17 czerwca 2005 r., kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 lipca 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach procesu w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Pozwana Gmina Uzdrowska M., w kasacji od wyroku Sądu drugiej instancji zasądającego od niej kwotę 22897 zł (z odsetkami, co do których wyrok sądu pierwszej instancji nie uległ zmianie) przytoczyła naruszenie art. 471 k.c. w związku z art. 3, art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.). Zarzuciła również

naruszenie przepisów postępowania tj. art. 378 § 1 k.p.c. i art. 391 w zw. z art. 316 k.p.c. art. 227, 230 i 233 k.p.c.

Skarżąca wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie jej apelacji lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sformułowanie drugiej podstawy kasacji nie pozwala wyłowić z obszernego tekstu przedstawionego jako kilkadziesiąt zdań równorzędnie złożonych, postaci zarzucanego naruszenia przepisów postępowania. Wynika z nich sprzeciw wobec ustalonej podstawy faktycznej bez wskazania jednak naruszenia reguł budowy tej podstawy. Odniesienie się do każdego twierdzenia pozwanej wymagałoby ponownej oceny zgromadzonego materiału i rekonstrukcji zdarzeń prowadzących zdaniem powoda do wyrządzenia mu szkody. Taki zabieg nie jest jednak możliwy w postępowaniu kasacyjnym przeznaczonym dla oceny wykładni lub stosowania prawa.

Ze względu na przedstawiony sposób przytoczenia drugiej podstawy kasacji (art. 393¹ pkt 2 k.p.c.) nie może być ona uwzględniona. Nie można natomiast uznać pierwszej podstawy kasacji za nieusprawiedliwioną.

Sąd drugiej instancji określił granice podstawy faktycznej roszczenia powoda do szkód spowodowanych niedrożnością kanalizacji burzowej przebiegającej przez jego nieruchomość i wskazał, że powód nie udowodnił, aby przelewanie się wody z ul. P. na działkę powoda było spowodowane niedrożnością kanalizacji (rur) na tej działce, nie złożył wniosków dowodowych pozwalających oddzielić tę przyczynę zalewania działki od innych (deszcz nawałny w lipcu 2002 r.) oraz wniosków pozwalających ustalić stopień zawilgocenia budynku wywołany omawianą przyczyną.

Przyjął Sąd drugiej instancji za udowodnione, że wyłączną przyczyną zniszczenia domku kempingowego była wadliwa instalacja burzowa na tej działce i ta sama przyczyna odnosi się do zniszczenia wierzchniej warstwy gruntu przez ścieki skażone fekaliami pochodzącymi z nielegalnych przyłączy do kanalizacji burzowej. Wysokość szkody opisanej w tym fragmencie wynosi 21.396,74 zł a naprawa domku kempingowego równa się kwocie 7.372,47 zł. Przechodząc do odpowiedzialności pozwanej Sąd Apelacyjny nie wypowiedział się stanowczo odnośnie do podstawy prawnej wyroku. Sformułowanie „nie ma też wpływu na skuteczność apelacji pozwanego zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 415 k.c.” jest niezrozumiałe w świetle jednoznacznego wskazania tego przepisu jako podstawy prawnej wyroku

zasądzającego odszkodowanie. W następnym zdaniu Sąd Apelacyjny zarzucił sądowi pierwszej instancji niewyartykułowanie w czym upatruje przesłanki odpowiedzialności pozwanej na gruncie przepisu art. 420¹ k.c., którego sąd pierwszej instancji nie powołał a sąd drugiej instancji zdystansował się w dalszej części swych rozważań (lecz z wahaniem) od rozstrzygnięcia powództwa na podstawie deliktowej. Dalsza część uzasadnienia wskazuje wyraźnie na to, że reżim kontraktowej odpowiedzialności został przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia.

Skarżącej Gminie nie można odmówić słuszności gdy wywodzi, że zgromadzony w sprawie materiał nie daje podstaw do przyjęcia wężła obligacyjnego i nienależytego wykonania przez Gminę zobowiązanie.

Po pierwsze, uwzględniając nawet treść prawomocnego wyroku z 29 czerwca 2001 r. [I C (...)] i pomijając brak stanowczego ustalenia okresu, w którym szkoda została wyrządzona, można stwierdzić, że od daty uprawomocnienia się tego wyroku pozwana stała się posiadaczem służebności w złej wierze, a w toku procesu ponosiła odpowiedzialność (art. 230 w zw. z art. 225 k.c.) jak posiadacz w złej wierze. Jednak nie ma podstaw aby z wyroku windykacyjnego wywodzić istnienie zobowiązania usprawiedliwiającego roszczenie odszkodowawcze na podstawie art. 471 k.c. Przepis ten określa skutek niewykonania istniejącego zobowiązania tymczasem wyrok nakazujący odróżnienie cudzej nieruchomości potwierdza i opatruje następnie sankcją przymusu podmiotowe prawo rzeczowe a nie obligacyjne.

Po drugie, z przepisów art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (...) nie można wywodzić roszczenia jako skutku zobowiązania (art. 353 § 1 k.c.) ani odpowiedzialności za szkodę w ramach art. 471 k.c.

Po trzecie, brak jakichkolwiek ustaleń w sprawie odnośnie do zawarcia z powodem umowy o odprowadzania ścieków przez gminę lub przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne. Dodać należy, że przedsiębiorstwo mające podmiotowość prawną odpowiadałoby samoistnie, natomiast odpowiedzialność gminy wchodziłaby w grę, gdyby działalność w zakresie od prowadzania ścieków prowadziła gminna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

Obowiązek utrzymywania w należyłym stanie urządzeń naziemnych oraz podziemnych ma charakter ogólny niewymagający powstania wpierw zobowiązania a roszczenia o wyrządzenie szkody spowodowanej brakiem dbałości o stan tych

urządzeń przysługują nie w relacji obligacyjnej między wierzycielem a dłużnikiem lecz w relacji między sprawcą szkody a poszkodowanym.

Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny podstawy prawnej rozstrzygnięcia nie znajdującej usprawiedliwienia w przedstawionym w uzasadnieniu stanie faktycznym usprawiedliwia zarzut naruszenia wskazanych w kasacji przepisów prawa materialnego. Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹³ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.